

Юлія Бойко
Науковий керівник – доц. Шевчук К. Д.

Формування у молодших школярів моральних цінностей

Сучасні трансформації у початковій освіті, впроваджені у рамках Концепції «Нова українська школа», призводять до перегляду основної парадигми освіти і виховання учнів. Оновлене виховання спрямоване на усвідомлення загальнолюдських цінностей, зокрема морально-етичних, національних та соціально-політичних. Змістовне наповнення цих цінностей передбачає формування особистісних цінностей та суджень, які виступають основою для щасливого особистого життя та успішної взаємодії із суспільством [2]. Особливий акцент робиться на формуванні цінностей та ставлення особистості до самої себе та інших, до суспільства та держави, природи та власного здоров'я, праці та мистецтва. Отже, «Нова українська школа» спрямована на розквіт української ідентичності та виховання в учнів відповідальності не лише за себе, а й за розвиток і благополуччя країни та всього людства.

Моральні цінності, згідно з визначенням багатьох дослідників, являють собою мотиви поведінки та орієнтацію діяльності особистості. Тому важливо розвивати у дітей здатність діяти відповідно до морально-етичних цінностей.

Молодший шкільний вік є найбільш сприятливим періодом для сприйняття соціальних впливів та формування моральних цінностей. Згідно з психолого-педагогічними дослідженнями, в цей час особистість легко адаптує способи спілкування та норми поведінки, поєднуючи їх із власними спостереженнями, висновками та наслідуванням старших [1]. Отже, у ракурсі основних завдань морального виховання важливо розглядати ті засоби, які сприяють ефективному формуванню цінностей. Значний виховний потенціал у реалізації цих завдань мають уроки інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Мета і завдання предмета спрямовані на формування високоморальної особистості, яка розуміє значущість моральних цінностей у

своєму житті, має чіткі моральні принципи та виявляє їх у свідомій поведінці, керуючись принципами духовності та високої моралі. Рівень розвитку моральних уявлень у молодшого школяра відображає ступінь сформованості його моральних концепцій. Проте важливо враховувати, що належний розвиток особистості школяра залежить не лише від педагогічної діяльності вчителя, але й від самостійних зусиль учня. Найефективніше формування цих компетенцій можливе в рамках освітнього процесу, оскільки освіта є як процесом, так і результатом освоєння учнями наукових знань і пізнавальних вмінь і навичок. Вона сприяє формуванню світогляду, моральних якостей та інших аспектів особистості, а також розвитку їхньої творчої активності та здібностей.

Формування моральних цінностей у дітей молодшого шкільного віку передбачає використання різноманітних методів, форм та інструментів морального виховання, які відповідають вимогам початкової школи. Науковці рекомендують розглядати моральні цінності як стійку систему орієнтації особистості на певну ієрархію вже сформованих життєвих цінностей молодших школярів. Ця система визначає їхні уподобання та здатність виокремлювати та віддавати перевагу певним цінностям у різних ситуаціях. Зазначається, що ці цінності вважаються ними надзвичайно важливими та не суперечать загальноприйнятим ціннісним орієнтаціям сім'ї, учнівського колективу початкової школи чи громади.

Ціннісні орієнтації на різних етапах розвитку молодшого школяра становлять внутрішній компонент його свідомості. Це визначається як одне з ключових завдань, яке має виконуватися у процесі впровадження основних принципів Нової української школи.

Список літератури

1. Ковбасюк Т. Моральні цінності сучасного виховання. *Нова педагогічна думка*. 2019. № 4 (100). С. 149-153.
2. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainskashkolacompressed.pdf>